

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/51/2014
Identifikačné číslo spisu:	8012200581
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8012200581.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobkyne Nemocnice A. Leňa Humenné, n.o., so sídlom Nemocničná 7, 066 01 Humenné, IČO: 37 887 335, zastúpenej JUDr. Máriom Keletim, advokátom, AK so sídlom Hlavná 36, Hnúšťa, proti žalovanému Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova 2, Bratislava 25, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 25. mája 2012, číslo: ZS 702/00004/2011/R, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/64/2012-68 zo dňa 28. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/64/2012-68 zo dňa 28. marca 2014 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného číslo: ZS 702/00004/2011/R zo dňa 25. mája 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n ň ý zaplatiť žalobkyňi na účet jej právneho zástupcu 136 € náhrady trov konania z titulu zaplatených súdnych poplatkov do 30 dní od doručenia rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Konanie na súde I. stupňa

Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 38/64/2012-68 zo dňa 28. marca 2014 podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. k. ZS 702/00004/2011/R zo dňa 25.05.2012, ktorým predseda žalovaného zamietol rozklad žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Prešov (ďalej len prvostupňového správneho orgánu) o uložení pokuty č. ZS 702/00004/2011 zo dňa 30.09.2011 s tým, že účastník konania porušil § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., čo bolo zistené dňa 17.06.2011 ukončeným výkonom dohľadu nad správnym poskytovaním zdravotnej starostlivosti pani U. L., narodenej v roku XXXX, dňa 08.02.2011 počas ústavnej pohotovostnej služby a následne v období od 09.02.2011 do 10.02.2011 počas hospitalizácie na chirurgickom oddelení a oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny účastníka konania. Účastník konania porušil § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s

poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“) tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke nevykonával všetky zdravotné výkony na určenie správnej diagnózy a zabezpečenie včasnej a účinnej liečby. Porušenie spočívalo v tom, že voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky počas jej hospitalizácie v období od 09.02.2011 do 10.02.2011 u účastníka konania nebola vzhľadom na jej klinický stav správna. Pacientka bola prijatá na chirurgické oddelenie účastníka konania s ikterom (žltackou), jednoznačnými príznakmi ťažkej cholecystitídy (zápal žlčníka) a cholangitídy (zápal žlčovýchodov), s reakciou na pleure (pohrudnica) a brušnej dutine s rozvíjajúcim sa septickým šokom, čo odôvodňovalo vykonanie urgentnej operácie bezodkladne po vykonaní nevyhnutnej predoperačnej prípravy. Voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky nebola vzhľadom na jej klinický stav správna.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že rozhodnutie a postup správnych orgánov v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Mal za to, že všetky námietky žalobkyne boli vzaté do úvahy a správne orgány sa s nimi náležitě zaoberali. Neakceptovanie vznesených námietok v priebehu správneho konania je v rozhodnutiach riadne odôvodnené. Správny orgán nemá povinnosť vyhovieť všetkým navrhovaným dôkazným prostriedkom, žalovaný mal skutkový stav za dostatočne preukázaný a objasnený, navyše si v konaní o rozklade obstaral ďalší dôkaz - odborné stanovisko Doc. MUDr. V. L., PhD., lekára v špecializačnom odbore chirurgia. Prvostupňový správny orgán vychádzal z odborného stanoviska prof. MUDr. X. E., CSc., pričom obe prizvané osoby vychádzali zo zdravotnej dokumentácie pacientky predloženej žalobkyňou a z písomných vyjadrení zdravotníckych pracovníkov žalobkyne, ktorí sa podieľali na poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke. Námietky žalobkyne týkajúce sa medicínskych zistení žalovaného považuje súd za nedôvodné a účelové, žalovaný sa nimi viackrát zaoberal. Aj ďalšie námietky žalobkyne súd považoval za nedôvodné a účelové, a sám pritom dospel k záveru, že „jediným východiskom bolo vykonanie urgentnej operácie, keďže sa jednalo o pankreatitídu prebiehajúcu pri cholecystolithiáze“. Vyjadrenie patológa považoval za irelevantné z dôvodu, že úlohou patológa je zistiť príčinu smrti a iné okolnosti úmrtia, a nie vyjadrovať sa k adekvátnosti operačnej liečby. Zároveň uviedol, že súd vyslovené odborné závery neskúma z hľadiska odborného, ale z hľadiska právneho. Súd neprihliadol na odborné vyjadrenie MUDr. F. Q., znalca v odbore zdravotníctvo a z farmácie, odvetvie chirurgia č. 17/2012 zo dňa 16.04.2012, ktoré žalobkyňa predložila až na pojednávaní, pretože žalovaný sa nemal možnosť oboznámiť s jeho obsahom. Neakceptoval ani námietku, že výrok rozhodnutia žalovaného nie je totožný s výrokom rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, čo je v rozpore s ustanovením § 59 ods. 2 Správneho poriadku, pretože nebola uplatnená včas.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 250k ods. 1 prvá veta O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobkyňa nebola v konaní úspešná a žalovaný nemá zo zákona právo na náhradu trov konania.

II.

Odvolanie a vyjadrenie k nemu

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, pretože má za to, že konajúci súd sa nedostatočne vypořiadal so žalobnými námietkami. Uviedla, že žalovaný síce doplnil dokazovanie, ale nie v navrhovanom rozsahu, stotožnil sa so závermi prvostupňového orgánu a námietky žalobkyne vyhodnotil ako nedôvodné a účelové bez akéhokoľvek zdôvodnenia svojich záverov. Rozhodnutia správnych orgánov vychádzajú z odborného stanoviska Prof. MUDr. X. E., CSc. a Doc. MUDr. V. L., PhD., hoci žalobkyňa v konaní ich závery namietala s tým, že sú v rozpore s poznatkami lekárskej vedy a inými listinnými dôkazmi zabezpečenými v konaní.

Pri obdivoch posudkov nie je možné zistiť, z akých podkladov prizvané osoby pri vyvedení záverov vychádzali. Možnosť zistiť, aké podklady mali prizvané osoby k vyvedeniu svojich záverov považuje žalobkyňa za základné právo účastníka konania, pretože opačným postupom je znemožnené zistiť, akým spôsobom boli závery vyvedené, najmä ak odborné stanovisko obsahuje množstvo nepresností a údajov

v rozpore so zdravotnou dokumentáciou. Z týchto dôvodov žiadala vykonanie znaleckého dokazovania vo veci.

Konajúci krajský súd nevykonanie znaleckého dokazovania odobril tým, že samotný zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach počíta s odbornými vyjadreniami konzultantov ako dôkaznými prostriedkami v správnom konaní. S týmto názorom je možné súhlasiť len v obmedzenej miere, nakoľko ustanovenie § 35 ods. 1 Správneho poriadku počíta ako s dôkazmi v podstate s čímkoľvek, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci.

Zákon č. 581/2004 Z. z. však samotné konanie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou rozdeľuje na dve oddelené časti, už povahou predpisov, ktorými sa tieto časti spravujú. V ustanoveniach § 43 až 49 citovaného zákona je upravený výkon dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou, na ktorý sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. To však neplatí pre konanie o uložení sankcie, kde treba postupovať podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.

Ustanovenie § 35 ods. 1 Správneho poriadku pripúšťa aj odborné posudky ako jeden z možných dôkazov, čo však nič nemení na kogentnosti ustanovenia § 36 Správneho poriadku, ktorý celkom jednoznačne zakotvuje povinnosť správneho orgánu ustanoviť znalca, ak je to pre odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebné. V tejto súvislosti žalobkyňa poukazuje na rozdielne stanoviská konzultantov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v podaných odborných vyjadreniach, najmä Doc. MUDr. V. L., PhD., ktorý v posudku uviedol, že diagnostika bola v danom prípade robená včas a správne. Žalobkyňa má zato, že v tak nejednoznačnom a spornom prípade bolo na mieste ustanoviť znalca. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Szd/3/2009, v ktorom sa uvádza: „Štát ustanovuje do pozície znalcov odborné osobnosti v danom odbore a odvetví ľudských činností a vedy za účelom zabezpečenia spravodlivého poskytovania súdnej a inej právnej ochrany. Pri tom ich zaväzuje pri výkone činností povinnosťou rešpektovať určité odborné postupy pod sankciou trestno-právnej alebo disciplinárnej zodpovednosti. Minimálne tieto podmienky favorizujú znalcov a spôsobujú vyššiu dôveryhodnosť ich skutkového zistenia.“

Vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zároveň pripustilo možnosť predloženia dôkazných prostriedkov až v štádiu súdneho konania, takže predloženie odborného vyjadrenia - znaleckého úkonu MUDr. F. Q. je dôvodné a prípustné. To, že odborný posudok nebol predložený v konaní o rozklade, nakoľko bol vypracovaný po ukončení dokazovania, nezbavuje konajúci súd povinností náležite sa s takýmto dôkazom vypoariadať.

Žalobkyňa ďalej poukázala na ustanovenia § 250i ods. 1 a 2 O.s.p. s tým, že navrhuje, aby súd vo veci na zistenie skutkového stavu nariadil znalecké dokazovanie.

V rámci diagnostiky a vykonaných vyšetrení bola okrem iných stanovená pracovná diagnóza prebiehajúcej akútnej pankreatitídy, ktorej známky boli potvrdené pri sonografickom vyšetrení. Jednou z absolútnych kontraindikácií pre operačný zákrok - otvorenie brucha je podozrenie na pankreatitídu a nestabilizovaný šok, čo boli diagnózy u pacientky L.. Podľa stabilizovanej klasifikácie sa akútna pankreatitída rozdeľuje na ľahkú a ťažkú formu. Ťažké formy akútnej pankreatitídy sa vyskytujú približne u 25 % zo všetkých postihnutých a je spojená s mortalitou približne 20 % pacientov. Smrť u akútnej pankreatitídy je často spojená s rozvojom toxického šoku s následným mnoho orgánovým zlyhaním. Liečba akútnej pankreatitídy je primárne konzervatívna ako komplexná intenzívna liečba, tekutinová resuscitácia, antibiotická liečba a pod. Chirurgická liečba je indikovaná iba pri lokálnych indikáciách. Všeobecným konsenzom je, že chirurgická liečba je indikovaná u ťažkej formy akútnej pankreatitídy iba pri infekcii pankreasu, pri komplikáciách akútnej pankreatitídy (akútne krvácanie, perforácia žalúdka, črevná ischémia) a pri syndróme intraabdominálnej hypertenzie.

Na základe vyššie uvedeného, keď pacientka bola prijatá na chirurgické oddelenie žalobkyne pod klinickým obrazom ťažkej formy akútnej pankreatitídy a v ťažkom toxickom šoku, bolo správne okamžité zahájenie intenzívnej konzervatívnej liečby. Lekári oddelenia postup konzultovali aj s prednostom KAIM v Košiciach, Doc. MUDr. J. G., CSc., ktorý zvolený postup odobril a doporučil pokračovať v intenzívnej konzervatívnej liečbe. Zvolený diagnostický a liečebný postup považuje žalobkyňa za správny, keď navyše v rámci diagnostiky nebol zistený žiadne skutočnosti, ktoré by indikovali okamžitý operačný zákrok.

S uvedenými námietkami sa konajúci súd vypoariadal len konštatovaním, že sa stotožnil s argumentáciou

žalovaného. Žalobkyňa trvá na tom, aby vyššie uvedené konštatovania boli posúdené aj v súvislosti s predloženým dôkazom a odborným vyjadrením MUDr. F. Q., ktorý správnosť postupu žalobcu v podanom znaleckom úkone potvrdil.

Poukázala ďalej na konštatovanie predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou na strane 7 rozhodnutia, kde uviedol, že mnohopočetné konkrementy v žľeníku a žľčovode, chronická cholecystitída a cholangitída a serózna pankreatitída skutočne nie sú vitálnou indikáciou na okamžitú operáciu. Zároveň uvádza, že pri indikovaní pacienta k operácii je potrebné brať do úvahy celkový stav pacienta. V ďalšom však svoj záver nijako nevysvetlil a nie je zjavné, aký celkový stav pacienta mal byť braný do úvahy, keď v podstate boli vymenované všetky pracovné diagnózy.

V ďalšej vete citovaného odseku uvádza „v danom prípade sa teda jednalo aj o diagnózu seróznej pankreatitídy, podstatná je však skutočnosť, že táto sa rozvinula v dôsledku neliečenia základnej príčiny“. Z toho možno vyvodit', že predseda úradu súhlasí s vyššie uvádzaným, že akútna pankreatitída je kontraindikáciou pre operačný zákrok - otvorenie brucha. Jeho záver, že sa vyvinula v dôsledku neliečenia základnej príčiny je nedôvodný a v podstate nepreskúmateľný, keďže nie je v ďalšom rozobraté, na základe čoho k takémuto záveru dospel. Bez ohľadu na uvedené samotná diagnóza pankreatitídy je kontraindikáciou operácie.

Bez povšimnutia nie je možné nechať fakt, že diagnóza akútnej pankreatitídy sa nenachádza vo výrokovej vete a žalobkyni nie je známe, prečo bola vynechaná. Z tohto dôvodu sa zrejme s touto diagnózou predseda úradu vo svojom rozhodnutí ani náležite nevysporiadal. A s touto námietkou sa žiadnym spôsobom nevyporiadal ani konajúci súd, hoci má ísť o základ napadnutého rozhodnutia.

Z rozhodnutia predsedu úradu nie je možné zistiť, ako dospel k takýmto záverom. Na strane 6 rozhodnutia predseda úradu konštatuje, že vychádza z tvrdenia navrhovateľa, podľa ktorého mama bola nažltlá. Je zarážajúce, že ide o konštatovanie len na základe opisu zdravotného stavu zo sťažnosti sťažovateľa. K veci nebol vypočutý ani samotný sťažovateľ a ani lekári poskytujúci zdravotnú starostlivosť, aby bolo možné náležite takýto záver urobiť.

Rovnako záver o ťažkej cholecystitíde a cholangitíde ako indikáciám pre operáciu nemá oporu vo vykonaných dôkazoch a z rozhodnutí ani nie je možné zistiť, na základe čoho bol vyvodený takýto záver. Vykonané vyšetrenia nezistili známky údajnej ťažkej cholecystitídy, chlangitídy a sonografické vyšetrenie bolo potvrdené aj pitevným nálezom.

Z odôvodnenia rozsudku konajúceho súdu nie je možné zistiť, ako sa s týmito námietkami konajúci súd vypořiadal. V odôvodnení rozhodnutia síce citoval rôzne časti napadnutého rozhodnutia, nesústredil sa však na podstatnú vec, a to na základe akých skutočností sa tieto namietané tvrdenia v rozhodnutí objavili, keď nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch. Námietky smerujú práve k odôvodneniu týchto rozhodnutí, z ktorých nie je možné vyvodit', na základe čoho boli vo výroku konštatované skutočnosti vyvodené a považované za preukázané.

Vo výroku rozhodnutia sa rovnako konštatuje, že žalobkyňa nevykonala všetky zdravotné výkony na určenie správnej diagnózy a zabezpečenie včasnej a účinnej liečby. Rovnaký záver je vyslovený na strane 4 rozhodnutia predsedu úradu bez toho, aby bolo čo i len naznačené, v čom mala žalobkyňa pochybiť pri diagnostike za účelom zabezpečenia včasnej a účinnej liečby. V rozpore s uvedeným sa v samotnom odbornom vyjadrení Doc. MUDr. V. L., PhD., ktorý bol podkladom pre rozhodnutie konštatuje, že diagnostika bola urobená včas a správne.

S týmito námietkami sa konajúci súd vôbec nevyporiadal, napriek tomu, že súvisia s ďalšou námietkou formálnej vady rozhodnutia. Túto námietku konajúci súd nezvažoval vôbec, nakoľko bola vznesená až na konanom pojednávaní, zároveň však konštatoval, že výroky obidvoch orgánov sú totožné a doplnená časť napadnutého rozhodnutia je len citáciou ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti.

Do rozhodnutia napadnutého rozhodnutia bola oproti prvostupňovému rozhodnutiu vložená veta: „Účastník konania porušil ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke nevykonával všetky zdravotné výkony na určenie správnej diagnózy a zabezpečenie včasnej a účinnej liečby“.

Jednoduchým porovnaním je zjavné, že nejde o citáciu ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. V citovanej vete sa žalobkyni kladie za vinu porušenie tohto ustanovenia s uvedením konkrétnych vecí, a to nevykonanie potrebných úkonov na určenie správnej diagnózy a zabezpečenie liečby, ktoré mal žalobca porušiť. Takýto záver je však v rozpore z odpoveďou 2 v posudku Doc. MUDr. V. L., PhD.,

ktorý uviedol, že diagnostika bola robená v danom prípade včas a správne. Žalobkyňa má za to, že vloženie tejto vety do výroku rozhodnutia je v rozpore s § 59 ods. 2 Správneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené žalobkyňa navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zmenil tak, že zruší rozhodnutie predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou č. k. ZS 702/00004/2011/R z 25.05.2012 aj rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Prešov č. k. ZS 702/00004/2011 a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom, považuje ho za správny a zákonný. Žalovaný má za to, že pri dokazovaní postupoval v súlade s § 34 Správneho poriadku, ktorý nevyklučuje, aby si žalovaný o odbornej - medicínskej otázke urobil úsudok na základe zadovaných odborných stanovísk erudovaných odborníkov. Vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu, ktorý posúdi, či ten-ktorý dôkazný prostriedok je potrebné v záujme náležitého objasnenia skutkového stavu veci vykonať a či vykonané dôkazy sú postačujúce. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžso/10/2008 zo dňa 26.02.2009, potvrdzujúci názor, že znalecké posudky nemajú vyššiu dôkaznú silu než listinný dôkaz predložený konzultantom. Nesúhlasí s námietkou žalobcu, že nemožno zistiť, z akých podkladov prizvané osoby pri vypracovaní odborných stanovísk vychádzali; podkladom je zdravotná dokumentácia pacienta, ktorá je súčasťou administratívneho spisu a s ktorou mala žalobkyňa možnosť sa oboznámiť. Žalobkyňa nekonkretizovala, akých pochybení sa konzultanti mali dopustiť, preto žalovaný nevidí dôvod na nariadenie znaleckého dokazovania súdom. Posúdenie, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, patrí do správnej úvahy správneho orgánu, súd iba preskúmava, či odborné závery boli vyslovené v súlade so zákonom. Nesúhlasí ani s tvrdením žalobkyne o údajných rozdieloch v stanoviskách konzultantov; obe sa zhodujú v tom, že mala byť indikovaná urgentná operácia ako jediná šanca na prežitie pacientky. Vzhľadom na uvedené požiadavku na znalecké dokazovanie nepovažuje za dôvodnú.

S námietkami, ktoré sa týkajú medicínskych zistení, sa žalovaný už viackrát opakovane vysporiadal. K námietke, že podozrenie na pankreatitídu je jednou z kontraindikácií pre operačný zákrok žalovaný uvádza, že diagnózy nie je možné posudzovať izolovane, ale vo vzájomnej súvislosti. Za daných okolností nemožno diagnózu seróznej pankreatitídy považovať za kontraindikáciu k operácii, ale práve naopak, jediným východiskom bolo vykonanie urgentnej operácie. Skutočnosti zistené v rámci diagnostického procesu boli indikáciou na okamžitý operačný výkon. K námietke, že z rozhodnutia o rozklade nie je zrejmé, aký celkový stav pacientky mal byť braný do úvahy, žalovaný poukazuje na s. 7 rozhodnutia, kde je popísaný závažný klinický stav pacientky.

Žalobkyňa až dodatočne vzniesla námietku, že rozhodnutie žalovaného trpí závažnou formálnou vadou, pretože výrok jeho rozhodnutia nie je totožný s výrokom rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu. Žalovaný má za to, že výroky oboch rozhodnutí žalovaného sú totožné, navyše je uvedený len obsah ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. Vo výroku sú uvedené konkrétne zdravotné výkony, ktoré bolo potrebné vykonať zo strany žalobcu. V zásade boli diagnózy potvrdené pitvou stanovené aj žalobcom v rámci diagnostického procesu, avšak neboli stanovené včas so zabezpečením účinnej liečby, následkom čoho pacientka zomrela.

Vzhľadom na uvedené žalovaný žiada, aby odvolací súd odvolaniu nevyhovel a napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdil.

III.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky
ako súdom odvolacím

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za

potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 17. júna 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá Správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 36 Správneho poriadku, ak je pre odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok, správny orgán ustanoví znalca. Proti rozhodnutiu o ustanovení znalca sa možno odvolať.

Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku, ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa krajsky súd vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobkyne, a či z takto vymedzeného rozsahu správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či rozhodnutia boli vydané na základe dostatočne zisteného skutočného stavu veci, ktorý umožnil prijať záver o porušení povinnosti žalobkyne ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti správne poskytovať zdravotnú starostlivosť v zmysle cit. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

Podľa preskúmaného rozhodnutia žalovaného, k namietanému porušeniu povinnosti žalobkyne malo dôjsť pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke pani U. L. dňa 08.02.2011 počas ústavnej pohotovostnej služby a následne v období od 09.02.2011 do 10.02.2011 počas hospitalizácie na chirurgickom oddelení a oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny účastníka konania tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke nevykonával všetky zdravotné výkony na určenie správnej diagnózy a zabezpečenie včasnej a účinnej liečby. Porušenie spočívalo v tom, že voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky počas jej hospitalizácie v období od 09.02.2011 do 10.02.2011 u účastníka konania nebola vzhľadom na jej klinický stav správna. Pacientka bola prijatá na chirurgické oddelenie účastníka konania s ikterom (žltáčkou), jednoznačnými príznakmi ťažkej cholecystitídy (zápal žlčníka) a cholangitídy (zápal žľčovodov), s reakciou na pleure (pohrudnica) a brušnej dutiny s rozvíjajúcim sa septickým šokom, čo odôvodňovalo vykonanie urgentnej operácie bezodkladne po vykonaní nevyhnutnej predoperačnej prípravy. Voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky nebola vzhľadom na jej klinický stav správna.

V súvislosti s formuláciou výroku rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu sa odvolací súd predovšetkým zaoberal námietkou žalobkyne, že rozhodnutie žalovaného trpí závažnou formálnou vadou, pretože výrok jeho rozhodnutia nie je totožný s výrokom rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, čo je v rozpore s ustanovením § 59 ods. 2 Správneho poriadku, pričom dospel k záveru o jej opodstatnenosti.

Žalovaný rozhodoval ako odvolací orgán a na jeho postup a rozhodnutie sa s poukazom na § 77 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vzťahujú ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov, v tejto súvislosti konkrétne citované ustanovenie § 59 ods. 2 Správneho poriadku.

Žalovaný vo výroku napadnutého rozhodnutia v súlade s týmto ustanovením uviedol, že rozklad žalobkyne zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdzuje. Ďalej však vo výroku uvádzal, ale aj dopĺňal konkrétny skutok, ktorým žalobkyňa porušila ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. Takto formulovaný výrok druhostupňového rozhodnutia nemá oporu v zákone. Náležitosti výroku rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu zakotvuje vyššie citované ustanovenie Správneho poriadku a jeho znenie je odlišné od formulácie výroku prvostupňového správneho rozhodnutia. Výrok preskúmaného rozhodnutia robí nepreskúmateľným navyše aj skutočnosť, že opis skutku sa presne nezhoduje s opisom skutku uvedeným vo výroku prvostupňového rozhodnutia.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Prešov ako prvostupňový správny orgán vo výroku svojho rozhodnutia č. k. ZS 702/00004/2011 zo dňa 30.09.2011 uviedol, že žalobkyni ukladá pokutu ... „za porušenie ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., ktoré bolo zistené dňa 17.06.2011 ukončeným výkonom dohľadu nad správnym poskytovaním zdravotnej starostlivosti pacientke U. L., 24.07.1963 - 10.02.2011, dňa 08.02.2011 počas ústavnej pohotovostnej služby a následne v období od 09.02.2011 do 10.02.2011 počas hospitalizácie na chirurgickom oddelení a oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Výkonom dohľadu bolo zistené porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. tým, že voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky počas hospitalizácie v období od 09.02.2011 do 10.02.2011 u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti nebola vzhľadom na jej klinický stav správna. Pacientka bola prijatá na chirurgické oddelenie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti s ikterom (žltáčkou), jednoznačnými príznakmi ťažkej cholecystitídy (zápal žľčníka) a cholangitídy (zápal žľčovodov), s reakciou na pleure (pohrudnica) a brušnej dutine s rozvíjajúcim sa septickým šokom, čo odôvodňovalo vykonanie urgentnej operácie bezodkladne po vykonaní nevyhnutnej predoperačnej prípravy. Voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky nebola vzhľadom na jej klinický stav správna.“

Vo výroku potvrdzujúceho rozhodnutia o rozklade žalobkyne bolo okrem uvedeného doplnené konštatovanie, že „Účastník konania porušil § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke nevykonával všetky zdravotné výkony na určenie správnej diagnózy a zabezpečenie včasnej a účinnej liečby“, čo nie je citácia zákona, ako mylne uviedol krajský súd, ale nový záver, že žalobkyňa navyše ani nevykonala všetko na určenie správnej diagnózy, ktorý ale nemá oporu vo vykonanom dokazovaní (ako namietala aj žalobkyňa, v odbornom posudku Doc. MUDr. V. L., PhD. uviedol, že diagnostika bola robená v danom prípade včas a správne) a presahuje rámec skutku, za ktorý bola žalobkyni pokuta uložená, t. j. za to, že „voľba konzervatívneho postupu v liečbe pacientky nebola vzhľadom na jej klinický stav správna“.

Výrok rozhodnutia predstavuje záväznú, a teda najdôležitejšiu časť rozhodnutia, lebo sú v ňom určené práva a povinnosti účastníkov konania. Musí byť preto určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom správneho konania a v konkrétnom prípade ide aj o vymedzenie skutku, za ktorý bola žalobkyni uložená pokuta.

Tu sa žiada poznamenať, že rovnaký problém s výrokom žalovaného už bol riešený v obdobnom spore

o preskúmanie rozhodnutia žalovaného o uložení pokuty, vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 2Szd/1/2010, ale žalovaný v rozhodnutí zo dňa 13.07.2011 vyslovený právny názor pri svojej ďalšej rozhodovacej činnosti nerešpektuje.

V ďalšom sa odvolací súd venoval opakovanej námietke žalobkyne, že ako rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, tak rozhodnutie žalovaného vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, teda boli vydané v rozpore z ustanovením § 3 ods. 5 Správneho poriadku. Jej námietka vychádza zo skutočnosti, že v konaní pretrvávajú rozpory v zásadnej medicínskej otázke, a to, či konzervatívnou liečbou pacientky došlo k nesprávnemu poskytnutiu zdravotnej starostlivosti, preto žiadala v tomto smere doplniť dokazovanie, a to ustanovením znalca. Vychádzajúc z obsahu spisu, z obsahu odborných posudkov, ako aj z Odborného vyjadrenia MUDr. F. Q. a v neposlednom rade aj vyjadrenia patológa (kde sa nestotožňuje so záverom krajského súdu, že jeho úlohou bolo iba posúdiť príčinu smrti, a nie sa vyjadrovať k zvolenej liečbe) dospel odvolací súd k záveru, že v správnom konaní neboli odstránené podstatné rozpory v zistení skutkového stavu, preto aj záver o vine žalobkyne považuje za predčasný a uvedené spôsobuje nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. Uvedené automaticky neznamená, že do konania bude potrebné ustanoviť znalca, pretože na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi a vykonávanie dôkazov patrí správnomu orgánu (§ 34 ods. 1 4 Správneho poriadku), podstatné je, aby bol získaný predpoklad pre správne posúdenie a presvedčivé rozhodnutie v konkrétnej veci.

Odvolací súd súhlasí aj s námietkou nepresvedčivosti odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia v podstatnej otázke o správnej voľbe liečby; ide konkrétne o namietané konštatovanie na s. 7, že „mnohopočetné konkrementy v žlčníku a žľozone, chronická cholecystitída s exacerbáciou zápalu, chronická cholangitída a serózna pankreatitída skutočne nie sú vitálnou indikáciou na okamžitú operáciu, avšak pri indikovaní pacienta k operácii je potrebné brať do úvahy celkový stav pacienta bez konkretizácie. Diagnózy nie je možné posudzovať izolovane, ale vo vzájomnej súvislosti. V danom prípade sa teda jednalo aj o diagnózu seróznej pankreatitídy, podstatná je však skutočnosť, že táto sa rozvinula v dôsledku neliečenia základnej príčiny. Vzhľadom na vyššie uvedené predseda úradu konštatuje, že účastníkom konania uvádzanú diagnózu seróznej pankreatitídy nie je možné za daných okolností považovať za kontraindikáciu k operácii, práve naopak, jediným východiskom bolo vykonanie urgentnej operácie.“ Rovnako z rozhodnutia nie je zrejmé, aké zdravotné výkony na určenie diagnózy žalobkyňa nevykonala. Aj konštatovanie o závažnosti zistených nedostatkov na s. 8 považuje odvolací súd za neadekvátne vzhľadom na skutočnosť, že ide o spor v otázke, či mala byť pacientke, prijatej v kritickom zdravotnom stave, poskytnutá konzervatívna liečba, alebo urgentná operácia, keď aj názory odborníkov z odboru medicíny sa rôznia a existujú dôvody pre oba postupy a zo strany žalobkyne nešlo o zanedbanie zdravotnej starostlivosti, ale o voľbu postupu, o správnosti ktorej bola nie bez opodstatnenia presvedčená.

Nakoľko krajský súd nevenoval dostatočnú pozornosť vadám napadnutého rozhodnutia bez ohľadu na žalobné dôvody, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove postupom podľa § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zmenil tak, že nepreskúmateľné rozhodnutie žalovaného č. k. ZS 702/00004/2011/R zo dňa 25.05.2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal ich náhradu vo výške 136 € z titulu zaplatených súdnych poplatkov za žalobu a odvolanie, pretože trovy, ktoré jej vznikli z titulu trov právneho zastúpenia, si v zákonnej lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. nevyčísľila. Priznanú náhradu je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni na účet jej advokáta (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.